

Maria-Mercè Marçal

Visat núm. 5
(abril 2008)

par Fina Llorca

Maria-Mercè Marçal (1952-1998), coneguda sobretot com a poeta, però també professora, traductora i crítica literària, va dedicar la seva obra i una decidida militància feminista en el camp cultural a explorar la significació de l'experiència femenina en el món en què li va tocar viure. Va saber alertar sobre la falta de representació simbòlica d'aquesta experiència i va construir-ne una veu potent.

Marçal va insistir en la importància per a la cultura d'acollir i desxifrar amb atenció la paraula femenina. Si res del que no ha quedat escrit sembla tenir existència, és urgent restablir la història silenciada, de manera que va buscar i trobar ocasions, sovint col·lectives, de fer aparèixer, revisar i revalorar l'obra de les poetes catalanes contemporànies. Es va remetre també a l'obra poètica d'autores d'altres tradicions: Emily Dickinson, Adrienne Rich i sobretot Sylvia Plath li oferiren models de gran exigència formal, un marc teòric on situar les pròpies inquietuds i intuïcions i un potencial de subversió que va incorporar a la seva pròpia obra. La va colpir la paraula poètica forta d'Akhmàtova i Tsvetàieva, que no renunciaven a l'agosament simbòlic dintre de l'observació de les pautes formals. Renée Vivien la va fascinar per una implicació passional amb la literatura que li semblava compartir, i alhora per la bellesa i perfecció dels versos amb què cantà l'afirmació amorosa lèsbica. Aquests referents literaris femenins actuen en Marçal potenciats per les traduccions que ella mateixa en fa i publica. A més de les russes i de Renée Vivien, traduí Marguerite Yourcenar, Colette i la italiana Leonor Fini.